



**CIV**  
water

**Jaarverslag 2020**



## Inhoud

De stip van CIV Water.....	3
CIV Water.....	5
Korte geschiedenis .....	5
Ambitie .....	5
Wendbaar vakmanschap.....	5
Samenwerking WaterCampus Leeuwarden.	6
Hybride leeromgeving .....	8
Ontwikkelen doe je samen .....	8
Uitgestelde start en vertraging in de programma's .....	8
Resultaten die in 2020 zijn behaald .....	9
PoVE Water.....	12
Gave projecten .....	15
Opleidingstrajecten .....	15
Projecten met studenten .....	16
Gave dingen in voorbereiding .....	17
Organisatie.....	20
Financieel plaatje.....	22
Blik op 2021 .....	22

## Inleiding

CIV Water heeft net als andere bedrijven een bijzonder jaar doorgemaakt. Enerzijds hebben wij, als gevolg van de COVID-19 maatregelen, pas op de plaats gemaakt bij de uitvoering van onze activiteiten. Anderzijds zijn wij creatief en innovatief in gesprek gegaan met onze klanten om onze dienstverlening zo effectief mogelijk te laten aansluiten bij de veranderende situatie.

Gevolg van bovenstaande is dat we onze activiteiten, zoals deze zijn beschreven in het jaarplan en de strategische agenda, hebben aangepast. Deze aanpassingen betreffen zowel de werkzaamheden CIV Water regulier als onze scale up activiteiten en internationalisering.

In het ontmoeten van mensen zit de kracht van CIV Water; in 2020 is dat voornamelijk via de digitale weg verlopen. Dat heeft het accent verschoven van uitvoeren naar het in voorbereiding nemen en later uitvoeren. Dit heeft uiteraard consequenties voor de planning.

Met de start van de RIF Scale-up is in 2020 een nieuwe fase van CIV Water begonnen. Dit heeft ons ertoe geïnspireerd om het jaarverslag anders te presenteren. In lijn met de opbouw van het jaarplan 2020 is dit jaarverslag vormgegeven. Het resultaat ligt voor u.

In dit jaarverslag hebben we de nadruk gelegd op de wel behaalde resultaten per programma en dat in gave voorbeelden verwoord.

## De stip van CIV Water

CIV Water beweegt zich in een samenleving die in transitie is en waarin waarden als duurzaamheid, verantwoord ondernemen en maatschappelijke waarde creatie steeds belangrijker zijn.

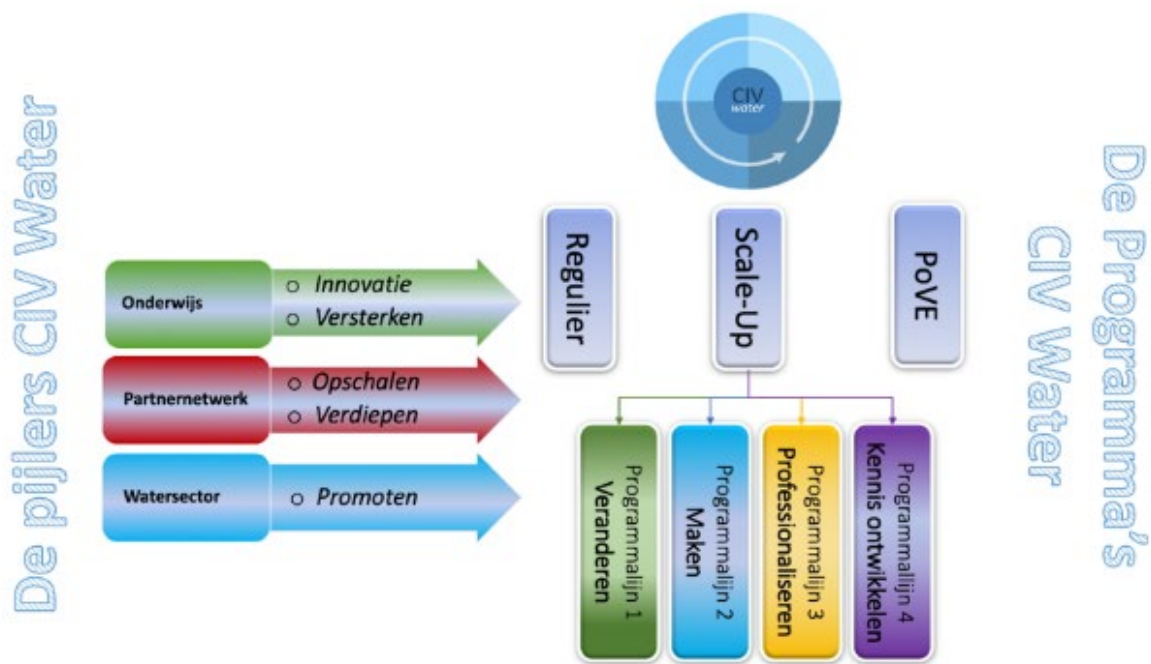
Deze ontwikkeling gaat hand in hand met de trend op de arbeidsmarkt. De duurzame beschikbaarheid van mensen en het benutten van beschikbaar talent komt centraal te staan. In plaats van de traditionele indeling van beroepen en functies met bijbehorende carrièreplanning.

CIV Water werkt vanuit deze visie met de overtuiging dat er een nieuwe manier van scholing noodzakelijk is om mensen tot de benodigde duurzaam inzetbare vakmannen en vakvrouwen op te leiden.

Samen met het partnernetwerk en MBO Life Sciences ontwikkelt CIV Water een hybride leeromgeving waar de (toekomstige) vakman in de praktijk kan ervaren wat de theorie hem kan bieden.



**CIV Water**



Figuur 1. De pijlers van CIV Water

## CIV Water

### Korte geschiedenis

CIV Water is in 2013 gestart met de startup fase. Deze fase duurde t/m 2017. De toegevoegde waarde van de CIV Water activiteiten voor het partnernetwerk was groot en dus was de volgende fase van verduurzamen een logisch gevolg. In deze fase zijn de mogelijkheden van opschaling verkend. In 2018 is de basis gelegd voor de scale-up fase. Deze is in 2020 van start gegaan. Je zou kunnen zeggen dat CIV Water 1.0 de basis vormt en dat de reguliere activiteiten nu onderdeel zijn van voor de scale-up fase, CIV Water 2.0.

In het internationale project PoVE Water (Platform of Vocational Excellence) laat CIV Water zien dat het voorop loopt met de ontwikkeling van de Excellente vakman Water op mbo-niveau in Europa.

De samenhang van de programma's wordt in bovenstaand figuur weergegeven, waarbij de scale-up leidend is in de uitvoering van de activiteiten. Deze activiteiten richten zich op de pijlers onderwijs, partnernetwerk en watersector.

### Ambitie

CIV Water staat voor de ontwikkeling van innovatief onderwijs in samenwerking met verschillende partners uit het onderwijs en werkveld. CIV Water faciliteert het creatieve proces waarin groepen kennis delen en onderwijs ontwikkelen. Kenniswerkers uit het werkveld worden als gastdocent ingezet, onder begeleiding van een mbo-docent, om kennis over te dragen naar de eigen organisatie. De docent kan de gekregen nieuwe kennis weer terugbrengen in de klas. Alle trajecten van CIV Water zijn gericht op het ontwikkelen van de wendbare vakman.

Naast ontwikkeltrajecten ontwikkelt CIV Water ook keuzedelen en worden er regelmatig kennissessies georganiseerd.

### Wendbaar vakmanschap

CIV Water richt zich op de ontwikkeling van Wendbaar Vakmanschap bij haar partner organisaties. Binnen het concept Wendbaar Vakmanschap worden kennis en vaardigheden van de zittende vakman nauw verweven met de persoonlijke ontwikkeling van het individu, waardoor hij/zij in een lerende houding komt en zijn eigen ontwikkeling samen met de werkgever en het CIV Water actief vormgeeft.

Dit gedachtegoed vormt de basis voor de RIF Scale Up subsidie 'de opschaling naar een Hybride Lerende systeem'.

## Samenwerking WaterCampus Leeuwarden

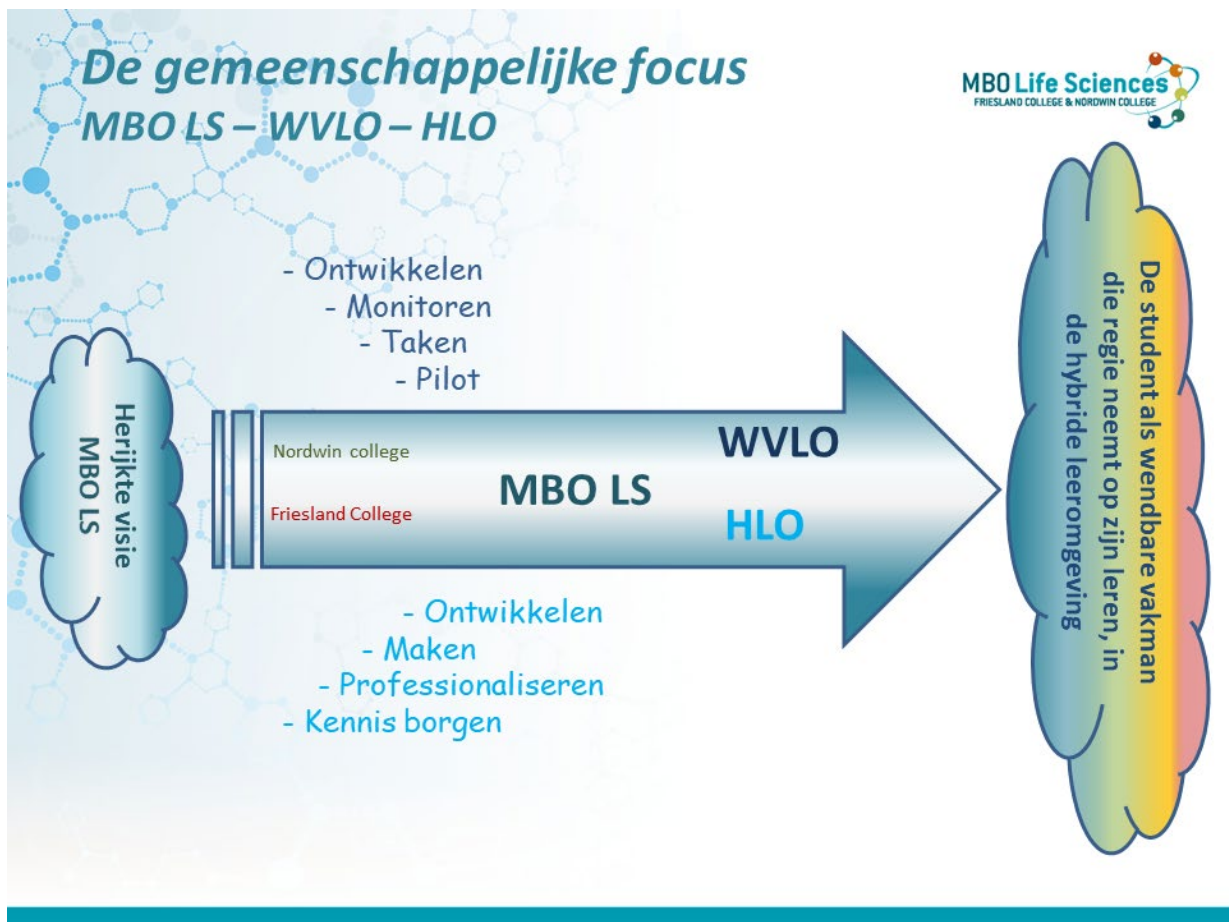


Als onderdeel van de WaterCampus Leeuwarden verzorgt CIV Water de verbinding van mbo naar hbo in een doorlopende leerlijn water. Binnen de WaterCampus Leeuwarden maakte CIV Water ook in 2020 deel uit van de pijler Education. CIV Water werkt samen met CEW, Wetsus en Wetsus Academy aan onderwijs gerelateerde marketing en communicatie. Belangrijkste onderdeel hierin vormt de doorlopende leerlijn water, waarbij studenten zowel mbo-, hbo- als wo-onderwijs op het gebied van water kunnen volgen.





# **RIF Scale-up Hybride Lerend systeem**



Figuur 2. De gemeenschappelijke focus

## Hybride leeromgeving

De RIF Scale-up subsidie ‘hybride lerende omgeving’ is in oktober 2019 toegekend en heeft als startdatum 1 januari 2020. Dit programma wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met bedrijven, onderwijs en overheid. Vanuit deze context werken we samen aan het veranderen van een traditionele leeromgeving naar hybride leeromgeving bij MBO Life Sciences. De hybride leeromgeving is een omgeving waarin studenten, docenten en werknemers samen zich een leven lang kunnen blijven ontwikkelen.

Het doel is het verbeteren van de aansluiting van onderwijsvormen en de vraagstukken van bedrijfsleven in de watersector. Studenten, docenten en werknemers worden wendbaar opgeleid en leren werken in een maatschappelijke context die continue verandert.

### Ontwikkelen doe je samen

Samen met MBO Life Sciences, Wendbaar Vakmanschap in Lerende Organisaties en bedrijfspartners werkt CIV Water samen om de programmalijnen te ontwikkelen. Zie figuur 2.

### Uitgestelde start en vertraging in de programma's

Afgelopen jaar hebben we ervoor gekozen de start van de programma's uit te stellen en gespreid te laten plaatvinden. De redenen hiervoor waren het effect van de COVID-19 maatregelen, voor zowel CIV Water als de bedrijfspartners.

De organisatie ontwikkelingsprogramma's van MBO Life Sciences hebben de uitvoering vertraagd, waardoor er minder inzet geleverd kon worden. De uitvoering van deze programmaonderdelen is doorgeschoven naar 2021.

CIV Water ondersteunt MBO Life Sciences bij onder andere de integrale organisatie-ontwikkeling. Op deze manier werd het mogelijk te starten met het informeren van de onderwijsteams over de hybride leeromgeving. De teams kregen van ons nieuwe werkvormen, gericht op de ontwikkeling van het wendbaar



vakmanschap en als basis van de hybride leeromgeving.

Het is belangrijk om de focus te richten op professionalisering van de docenten, praktijkbegeleiders en de toevoegen van nieuwe onderwijstools. De arbeidsmarktontwikkelingen worden in alle programmalijnen in de gaten gehouden.

### Praktijkgericht onderzoek

Praktijkgericht onderzoek is verweven met de ontwikkelingen in de praktijk. Het ontwikkelen van een 'hybride lerend (eco) waarin 'leer- en ontwikkelconstructies' en 'dynamische en inspirerende leeromgevingen zijn en waar meerdere actoren participeren, samenwerken, innoveren en leren. Het vraagstuk voor deze leeromgevingen ligt daarbij in de maatschappij, waar de watersector zich ontwikkelt en waar wendbaar vakmanschap steeds belangrijker wordt: nu meteen en toekomstbestendig'.

In 2020 zijn er diagnoses, grensanalyses en begeleiding/advies van ontwikkelingen in de praktijk uitgevoerd. Het accent op het praktijkgerichte onderzoek zit vooral op de diagnoses en grensanalyses. Zowel het praktijkgerichte onderzoek, als begeleiding/advies wordt uitgevoerd door De Leermeesters in samenwerking met de Hogeschool Utrecht. Voor het verweven van praktijkgericht onderzoek met de ontwikkelingen in de praktijk is expliciet gekozen om inzichten te kunnen ontwikkelen zo dicht mogelijk op de praktijk zelf en zoveel mogelijk vanuit een 'insiders perspectief'.

Dit zijn de vier programmalijnen:

- Programmalijn 1: Veranderen - Randvoorwaarden voor Leven Lang Ontwikkelen
- Programmalijn 2: Maken – Hybride lerende omgeving ontwikkelen
- Programmalijn 3: Professionaliseren - Ontwikkeling van rollen
- Programmalijn 4: Kennis ontwikkelen - Bouwen aan een hybride learning community

### Resultaten die in 2020 zijn behaald

Er zijn in 2020 verschillende resultaten behaald. Het effect van de behaalde resultaten zal in 2021 meetbaar worden.

#### Programmalijn 1 'Veranderen'

Het organiseren van alle randvoorwaarden om uitvoering te geven aan het programma ontwikkeling hybride leeromgeving.

#### Doel

Het verzorgen van de juiste randvoorwaarden om zowel management als de werkvloer 'mee te krijgen' in dit veranderproces. Het maken van het ontwerp van praktijkgestuurde onderwijsvormen.

#### Resultaten 2020

- Het ontwikkelen en uitvoeren van een nulmeting in samenwerking met de Leermeesters
- Het inrichten van de programmaorganisatie
- Het maken van een film over de achtergrond en aanpak ontwikkelen hybride leeromgeving
- Het ontwikkelen van een aanpak voor de invoering van de hybride leeromgeving



De overige programmalijn activiteiten zullen in 2021 worden uitgevoerd.

### Programmalijn 2 'Maken'

Het ontwikkelen van een hybride leeromgeving, waarin bestaande en nieuwe onderwijsvormen worden ontwikkeld en uitgevoerd. De hybride leeromgeving is een veelzijdige, praktische en realistische leeromgeving, zowel in de onderwijsinstelling als binnen bedrijven.

#### Doel

Het inrichten en maken van een hybride leeromgeving Water binnen MBO Life Sciences en in het Waterapplicatiecentrum (WAC).

In 2018 is er al een start gemaakt met het project om samen met het WAC een hybride leeromgeving vorm te geven. In deze omgeving kan door zowel studenten als professionals samen geleerd worden, onder begeleiding van een docent en praktijkexpert. In het WAC staan proefopstellingen van bedrijven die als leeromgeving kunnen worden ingezet.

#### Resultaten 2020

- Het uitvoeren van een inventarisatie beschikbaar onderwijsmateriaal en onderwijs vormen
- Het onderzoek naar de verbinding tussen het mbo en het hbo onderwijs en nieuwe samenwerkingsmogelijkheden in het onderwijs

### Programmalijn 3 'Professionaliseren'

De ontwikkeling van de rollen van alle betrokkenen om professioneel invulling te kunnen geven aan het onderwijs in de hybride leeromgeving.

#### Doel

- Het samenstellen van het coachteam
- Het begeleiden van de onderwijsteams in de professionalisering als wendbaar vakman in de hybride leeromgeving
- Het ontwikkelen van de coachinstrumenten

#### Resultaten 2020

- Een start is gemaakt met het ontwikkelen van een teamscan
- Een start is gemaakt met het opstellen van het plan van aanpak 'ontwikkelen resultaatverantwoordelijk teams'
- Een start is gemaakt met het opstellen van een teamcoachtraject voor de onderwijs teams

### Programmalijn 4 'Kennis ontwikkelen'

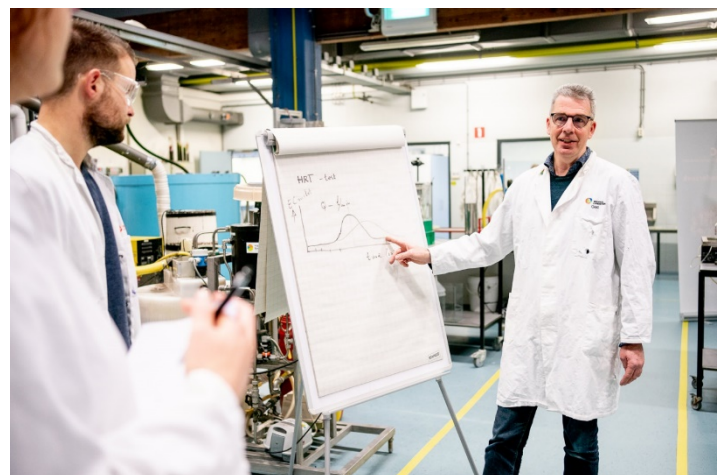
De hybride lerende omgeving vormt de basis voor een 'learning community'. Leden van de community geven op eigen wijze vorm aan hun eigen leerproces.

#### Doel

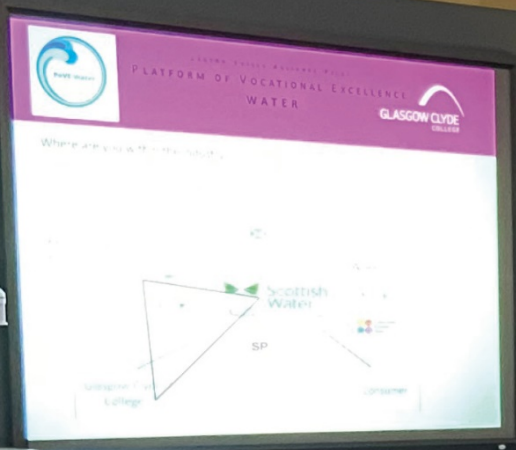
Het ontwikkelen van de 'learning community'. Behoeftes van studenten, docenten en medewerkers bij waterbedrijven worden in kaart gebracht.

#### Resultaten 2020

Deze programmalijn zal in 2021 starten. De bestaande communicatielijnen zijn ingezet om de voortgang te delen met het partnernetwerk.



Figuur 3 Foto: Hogeschool Van Hall Larenstein



**PoVE Water**

## PoVE Water

**Partners:** Friesland College, Vitens, Wij Zijn Katapult, Learning Hub Friesland, Efvet, Mcast, Water Service Operations, Crea Hydro & Energy, Mendel University Brno, Glasgow College, Riga Technical University, RTU Olaines Tehnologiju koledža

### Wat was de PoVE Water ook alweer?

PoVE Water staat voor Platform of Vocational Excellence, een Europees platform voor excellent mbo. De Europese subsidie, voor het verder ontwikkelen van de excellente watervakman op mbo-niveau, is in juli 2019 toegekend. De doelstelling van het PoVE programma is een Europees platform te ontwikkelen, waarin uitwisseling van studenten en docenten mogelijk is op het kennisgebied water. De activiteiten en resultaten worden vanuit de Europees Commissie in Brussel met belangstelling gevolgd.

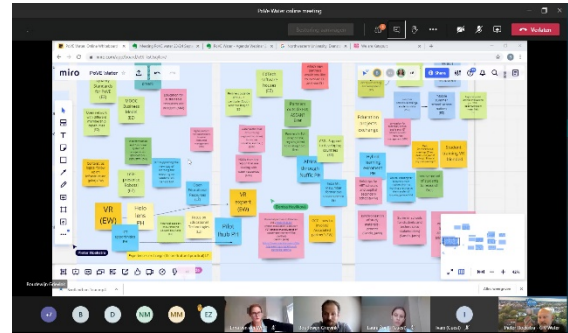
### Wat hebben we gedaan?

#### Themabijeenkomsten partners

Januari 2020 kwamen alle partners overgevlogen naar Brussel voor de eerste bijeenkomst van de PoVE Water. Samen

werden de eerste stappen gezet tot samenwerking. In mei en september kregen deze themabijeenkomsten een online vervolg.

#### Reguliere onlinebijeenkomsten



Het is belangrijk dat iedereen elkaar regelmatig ziet en op de hoogte is van elkaanders vorderingen. Elke eerste dinsdag van de maand komt de projectgroep bijeen om dit te bespreken.



## Presentaties



De Europese Commissie is zeer belangstellend en geïnteresseerd in het werk en de resultaten van CIV Water. De samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs binnen de WaterCampus zijn een voorbeeld voor andere Europese regio's die wij graag met andere PoVe partners delen. Daarom worden we regelmatig gevraagd om de PoVE Water op Europees niveau te presenteren. De PoVE Water is onder andere gepresenteerd op Tknika voor 1700 deelnemers en op de online conferentie over Centers of Vocational Excellence op 16 juni 2020.

## Bijeenkomst CoVE captains

PoVe Water is onderdeel van de Centers of Vocational Excellence, CoVE. Regelmatig komen de teamcaptains online bijeen om ervaringen te delen.

CIV Water draagt aan de ontwikkeling van de regionale Centers of Vocational Excellence (CoVE) en stimuleert de ontwikkeling van de excellente vakman. Met deze bijeenkomst is het enthousiasme verder gevoed en zijn er afspraken gemaakt om er een succes van te maken.





**Gave projecten**

## Gave projecten

Sinds 2013 werken we samen met ons partnernetwerk aan leerevents in de vorm van bedrijfstrainingen en projecten met studenten. Dat is niet veranderd met de start van de RIF Scale-up Hybride Lerend Systeem. Sterker nog; de vraag naar samenwerking wordt intensiever en veelvuldiger. Ze vormen voor 'proof of the pudding' voor samenwerken aan de ontwikkeling van de wendbare vakman. Hieronder worden voorbeelden genoemd waaruit dit blijkt.

### Opleidingstrajecten

#### Analist van de Toekomst

**Partners:** Vitens, WLN, MBO Life Sciences

Analist van de Toekomst, de module Meet- en Regeltechnieken en Wetgeving, wordt geheel online herhaald voor een groep van Vitens- en WLN-medewerkers samen. De lessen werden met veel enthousiasme gevolgd en kregen hoge waardering van de deelnemers. Uit de evaluatie kwam naar voren dat het geleerde direct toepasbaar is in de praktijk. Een voorbeeld hiervan zijn de ontwikkelde meetprogramma's voor de verschillende gebiedsdossiers, waar en hoe vaak moet je bemonsteren. Er was aandacht voor analyses en technieken en het gebruik hiervan in de toekomst.

#### Drinkwatertechniek

**Partners:** Vitens, Waterbedrijf Groningen, MBO Life Sciences



De opleiding Drinkwatertechniek bij Vitens kwam vlak na corona stil te liggen. In juli is de eerste gastles weer gegeven en in de

zomermaanden hebben de casusgroepen met elkaar de cases uitgewerkt. In augustus en september zijn er lessen digitaal en offline gegeven. Via het programma Kahoot werd er een eindtoets afgenomen. Alle deelnemers ontvangen ook persoonlijk coronaproof hun verdiende certificaat. De deelnemers waren superenthousiast over de opleiding. Een 63 jarige deelnemer reageerde: "Ik dacht dat ik alles wist, maar ik heb heel veel geleerd."

#### Procescontrollers

**Partners:** Vitens

Het traject voor Procescontrollers bij Vitens startte precies op het moment van de lockdown en is volledig digitaal uitgevoerd. Maar opleiden via Teams heeft zo zijn beperkingen. Leren is effectiever door te doen en samen te werken, liefst in de echte praktijk. Na de zomer waren live bijeenkomsten mogelijk waar een groot aantal specialistische deskundigen van Vitens een mooie bijdrage hebben geleverd. Ook zijn de deelnemers met collega's mee gaan lopen in de praktijk van de centrale waterverdeling. Veel procescontrollers gaan straks werken in voor hen nieuwe gebieden. Gebieds- en locatiekennis is dus een belangrijk onderdeel van de opleiding.

#### Bbl-opleiding Beheer Buitenruimte 2.0

**Partners:** Terra, Nordwin College, Aeres, Zone College



Woensdag 1 juli was de diploma-uitreiking voor de bbl-opleiding Waterbeheer. Iedereen is geslaagd voor niveau 3; vakbekwaam medewerker natuur, water en recreatie. Gefeliciteerd allemaal!

Na de zomer ging een deel van de groep verder met niveau 4; opzichter/uitvoerder groene ruimte, aangevuld met nieuwe studenten.

## Projecten met studenten

### Thuisduinen 2050



**Partners:** MBO Life Sciences

Donderdag 24 september zijn acht studenten van MBO Life Sciences – Water & Milieu naar een kick-off bijeenkomst geweest van Thuisduinen2050. Hier waren ook studenten van Inholland en ROC Kop van Noord Holland. Gezamenlijk hebben ze zich verdiept in het dorp en de aangedragen projecten. De projecten zijn: 1) zout in het dorp en 2) afvalwater en hemelwater. Na vier maanden presenteerden alle studenten een advies om daarmee de duurzaamheidsambitie van het dorp weer verder te brengen.

### Futureproof drinkwater Hackaton



**Partners:** MBO Life Sciences

Met zes studenten van MBO Life Sciences - Milieu & Water heeft CIV Water in december meegedaan met de Hackathon van het Energy College. Een hackathon is een innovatiewedstrijd waarbij teams in ongeveer 30 uur achter elkaar creatieve oplossingen bedenken en uitwerken. De uitdaging was: wat kunnen we met de reststroom (smurrie, Brine of Concentrate) doen zodat deze niet overblijft of goed benut wordt of bedenk een manier van water zuiveren, waarbij die reststroom helemaal niet overblijft. Een flinke uitdaging,

maar er waren dan ook veel hulplijnen, coaches, experts en workshops tot de beschikking van de studenten. Uitgangspunt was dat de studenten zelf aan de slag gingen en verantwoordelijk waren. Dit is glansrijk gelukt.

### Drinkwatertechniek

**Partners:** Vitens, Waterbedrijf Groningen, MBO Life Sciences

Aan het opleidingstraject Drinkwatertechniek hebben diverse studenten van MBO Life Sciences meegedaan. Een hoogtepunt van dit traject was dat één van de studenten een baan aangeboden heeft gekregen!

### Serious Game Omgevingswet



**Partners:** MBO Life Sciences en Wetterskip Fryslân

Op 3 december hebben vierdejaars studenten Milieu & Water van MBO Life Sciences een gastcollege over de Omgevingswet gehad onder leiding van de Projectmanager Omgevingswet Wetterskip Fryslân. 10 december volgde daarop een serious game over de Omgevingswet waarin de studenten o.a. vragen, stellingen en praktijksituaties kregen om te beoordelen. Een interactieve manier om bekend te raken met de verschillende aspecten van de Omgevingswet en te denken 'in de geest van de Omgevingswet'.



## Open Dagen MBO Life Sciences



**Partners:** WaterCampus, MBO Life Sciences

CIV Water vindt voorlichting over de opleidingsmogelijkheden van watertechnologie belangrijk. CIV Water is daarom altijd, vaak samen in samenwerking met de WaterCampus op open dagen van scholen te vinden.

## Gave dingen in voorbereiding

### Cursus Beheer en Onderhoud Watersystemen



**Partners:** Waterschap Rijn en IJssel (WRIJ); Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) en Waterschap Noorderzijlvest (NZV)

Deze cursus zou in 2020 in twee verschillende versies gegeven worden. Een cursus voor een groep van WRIJ en een cursus voor drie groepen van WDODelta en NZV. Vanwege corona zijn deze uitgesteld totdat er weer fysieke groepsvorming mogelijk is.

### Introductiecursus Handhaving

**Partners:** Waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân.

Deze cursus 'Handhaving voor niet-handhavers' is al twee keer gegeven. In 2021 willen we het nogmaals organiseren met ook deelname van (mbo-)studenten.

### Trainingstraject dronepiloten

**Partners:** Wetterskip Fryslân, MBO Life Sciences

Met Wetterskip Fryslân zetten we een trainingstraject op om hun negentien dronepiloten meer ervaren te maken met het vliegen met een drone. Dit vertalen we vervolgens naar modules voor meerdere geïnteresseerde mbo-scholen.

### Opleiding Waterkwantiteit



**Partners:** Wetterskip Fryslân, MBO Life Sciences

Doel van de opleiding is het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en competenties voor nieuwe rayonbeheerders, maar ook geïnteresseerde collega's. Een traject van 31 weken dat in april van start gaat als fysiek onderwijs weer mogelijk is.

### Project Omgevingswet

**Partners:** Wetterskip Fryslân, MBO Life Sciences

Begin dit jaar rondden vier studenten Water & Milieu van MBO Life Sciences hun project 'Doorstromingsproject Westeinde' af. Hierbij moesten ze denken 'in de geest van de Omgevingswet'. We kijken terug op een geslaagde pilot. Dit project is namelijk de start van meer projecten met Wetterskip Fryslân en

MBO Life Sciences 'in de geest van de Omgevingswet'.

### Opleiding Adviseur leefomgeving



**Partners:** MBO Life Sciences, Aeres, Lentiz, Wetterskip Fryslân, Gemeente Leeuwarden en Omgevingsdienst Groningen.

In maximaal vijf online sessies geven we gezamenlijk vorm aan de ontwikkeling van de opleiding Adviseur leefomgeving. Een nieuwe opleiding voor MBO Life Sciences waar anderen ook materiaal uit halen.

### Makathon Klimaatadaptatie

**Partners:** Wetterskip Fryslân e.a.

Deze meerdaagse challenge over klimaatadaptatie staat gepland voor najaar 2021. Het concept lijkt erg op de hackathon (zie hierboven). Het team van partners en programma gaan we in 2021 vormgeven.

### Cursus Ecologisch waterbeheer in de praktijk

**Partners:** Waterschap Noorderzijlvest, Sportvisserij Nederland en Elmekz

Een verdiepende cursus op waterbeheer waarbij de vis 'van bron tot monding' gevolgd wordt in het beheergebied van Noorderzijlvest. Docenten van MBO Life Sciences doen mee ter verbreding van hun kennis. CIV Water houdt zich puur bezig met de coördinatie van de cursus. Door corona wordt deze cursus verplaatst naar eind 2021/2022.

### Opleiding Procescontrollers en procestechnici



**Partners:** Vitens en Wateropleidingen

In januari start de opleiding procescontrollers en procestechnici. Vitens heeft 24 medewerkers gelijktijdig aangenomen die deze opleiding gaan volgen. Samen met Wateropleidingen verzorgt CIV Water dit nieuwe opleidingstraject in 2021. Door nieuwe ontwikkelingen bij Vitens is het mogelijk dat één persoon zowel de productie als de operationele waterverdeling in een bepaald gebied aan kan sturen. Dat wordt de nieuwe rol van de Procescontroller. Procestechnici zorgen op de locaties voor de technische installaties. De samenwerking tussen controllers en technici in hun nieuwe rollen is hierbij van groot belang. Met deze opleiding maken we een kwaliteitsslag om dit proces beter onder controle te hebben en effectiever te kunnen werken.



# Let's celebrate!

## De organisatie

Water Alliance  
10 Years  
in Business!

## Organisatie

*Foto pagina 19: Lucas Kemper*

CIV Water zou niet bestaan zonder het team. CIV Water is onderdeel van WaterCampus Leeuwarden.

### Programmamateam

Pieter Hoekstra, programmamanager  
Johanna Wijtsma, projectcoördinator  
Edde Damstra, projectleider  
Sanne Ligthart, communicatieadviseur  
Petra van den Berg, projectondersteuner  
Tiny Fortezza-Kuiken, projectcoördinator  
Peet Ferwerda, strategisch adviseur

### Verbonden docenten

Robbert de Geus, MBO Life Sciences  
Marco Verkaik, CEW Leeuwarden  
Leo Groendijk, Van Hall Larenstein  
Simon Feersma Hoekstra, MBO Life Sciences  
Reinout Groot, Nordwin College

### Verbonden scholen

Friesland College  
Nordwin College / Aeres  
MBO Life Sciences

## Raad van Advies

De Raad van Advies bestaat uit de primaire partners,. Op basis van kwartaalrapportages is de realisatie van de doelstellingen 2020 gemonitord.

In 2020 bestond de Raad van Advies uit:

Carlo Segers (Friesland College), penvoerder en voorzitter;  
Ilona Dulfer (Nordwin College / Aeres);  
Dimphy Peters ad interim / Fenke Rond (MBO Life Sciences);  
Oeds Bijlsma (Wetterskip Fryslân);  
Doeke Schippers (Vitens);  
Hilde Prummel (WLN);  
Fred Klein Wolthuis (Noorderzijlvest);  
Betty Johanns (Hogeschool van Hall Larenstein);  
Ilya Zitter (Hogeschool Utrecht);  
Jos van Dalfsen (Wafilin Systems).





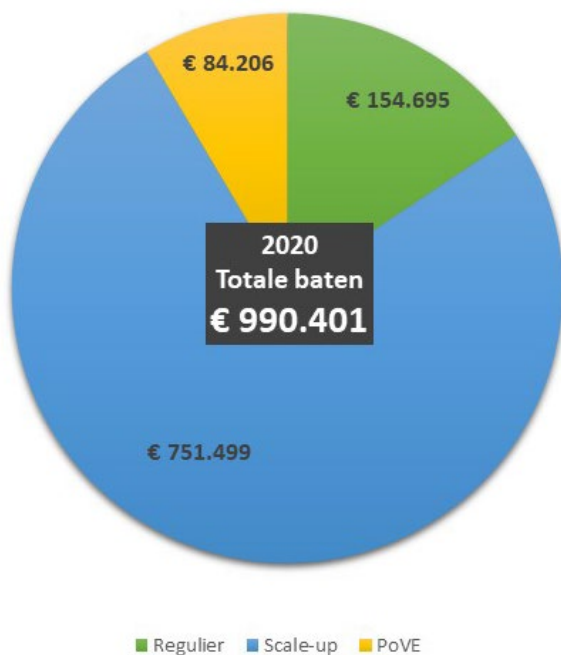
# Financiën

## Financieel plaatje

In 2020 zijn we gestart met twee nieuwe programma's, hetgeen ook twee nieuwe geldstromen voor CIV Water betekent.

Als gevolg van Covid-19 hebben we minder kunnen uitvoeren dan gepland, hetgeen tot uiting komt in de inkind uren en de uitgaven.

In onderstaande grafieken worden de baten en de lasten weergegeven.



Ten aanzien van de inkind uren is door de verschuiving van, zeer begrijpelijke, prioriteiten minder uren samengewerkt aan vernieuwend onderwijs. Toch is er binnen de mogelijkheden samengewerkt aan de hybride lerende omgeving en de voorbereiding van projecten. Zie hiervoor de paragraaf gave projecten.

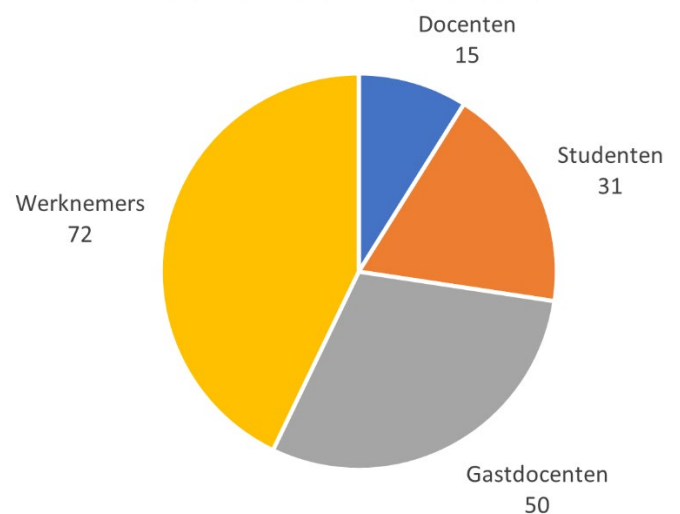
In 2020 is door onze onderwijspartners 44% van de toegezegde inkind uren ingevuld en door de bedrijvenpartners 34%.

De co financieringsnorm is voor de RIF Scale-up subsidie op 66% van het totaal budget gesteld. Dit betreft financiering door cash en inkind uren tegen een tarief van € 73 te berekenen. Als gevolg van Covid-19 is deze norm voor 2020 verlaagd naar 33 %. Voor het RIF Scale-up project komen we uit op 51% en voldoen daarmee aan de aangepaste norm.

De verwachting voor 2021 is dat er wordt ingelopen op de planning en daarmee extra middelen worden ingezet.

In 2020 heeft Covid-19 een grote impact gehad op het gezamenlijk ontwikkelen en uitvoeren van ontwikkeltrajecten. Opvallend zijn het aantal gastdocenten; binnen de bedrijfsopleidingen worden specialisten op kleine onderdelen ingezet. Hiermee hebben ze wel een belangrijke bijdrage geleverd aan het resultaat van de training en zijn zo wel meegeteld in het aantal gastdocenten.

## Deelnemers in 2020 bereikt



## Blik op 2021

Een vooruitblik schrijven kun je niet zonder ook even terug te kijken op het afgelopen jaar. Een bijzonder jaar waarin we niet de versnelling hebben kunnen maken die we gepland hadden. Ondanks alle beperkingen en obstakels waar eenieder mee te krijgen heeft gehad, durf ik wel te stellen dat we een fundament hebben gelegd waarop de versnelling voor de komende jaren gestalte kan krijgen.

Zo hebben we nadrukkelijk de verbinding met het RIF project Wendbaar Vakmanschap Food gemaakt om binnen MBO Life Sciences samen te werken aan de wendbare vakman. Met het visietraject dat MBO Life Sciences heeft doorlopen is in heldere bewoordingen beschreven hoe de wendbare student, docent en werkende tot uiting kan komen. Hierbij moet je denken aan regie op eigen ontwikkeling, leren in een hybride omgeving en je ontwikkelen tot wendbaar vakman. De docenten zijn het scharnierpunt voor de ontwikkeling tot wendbaar vakman en dat begint bij zelfontwikkeling. Samen met de Leermeesters zijn we aan de slag gegaan met de docententeams wat in 2021 het vervolg krijgt.

Het vormgeven van een fysieke hybride leeromgeving is gestart in samenwerking met het WaterApplicatieCentrum (WAC) door het inventariseren van de bestaande mogelijkheden waarna uitbreiding in samenwerking met partners kan plaatsvinden. Voor het komende jaar gaan we samen met Van Hall de verbinding met hbo – mbo in het WAC verder vormgeven. Hiermee ontstaan mogelijkheden voor samenwerking aan praktijkopdrachten.

Het internationale project heeft alleen de digitale weg kunnen bewandelen. De samenwerking in PoVE Water is ondanks corona tijden positief en zijn de beoogde resultaten behaald. Om de verduurzaming echt vorm te geven is ontmoeten een must. Dat is voor begin 2021 nog niet mogelijk maar toch hopen en verwachten we aan het einde van het project dit te alsnog te gaan doen. In 2021 gaan we voor een vervolgaanvraag in Brussel om vanaf 2022

verder kunnen gaan op de ingeslagen weg. Dit biedt een solide platform voor uitwisseling van studenten en docenten. De levenservaring die hier wordt opgedaan is for life.

Naast de RIF Scale-up en PoVE water blijven we de partners faciliteren met trainingen. Voor Vitens en Wetterskip Fryslân zijn de voorbereidingen in het najaar 2020 getroffen en de uitvoering start in begin 2021. Dit zijn twee voorbeelden van de wensen uit ons partnetwerk om weer aan de slag te gaan. De online lessen die we hebben geleerd en ontwikkeld blijven in 2021 een rol spelen in onze trajecten. Je zou kunnen zeggen “elk nadeel heeft zijn voordeel”.

CIV Water heeft het afgelopen jaar geleerd om op een andere manier te faciliteren, adviseren en aanjagen van leer-, en ontwikkelprocessen. De voorbeelden zijn te lezen in dit jaarverslag. Dit zegt veel over het team CIV Water maar ook zeker over de directe samenwerkingspartners. Daar zit vertrouwen in en flexibiliteit en dat is de basis voor 2021.

Bovenstaande geeft vertrouwen dat we komend jaar in de gewenste versnelling kunnen komen.

Pieter Hoekstra

Programma  
manager CIV Water



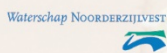
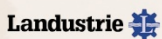
# gemaal nieuw luttezijl



## Founding Partners



## Bedrijvenpartners



## Partnerscholen



**WATER  
CAMPUS**  
Leeuwarden